

Franc Turnšek, Polzela.

Hmeljski sadeži in še marsikaj.

Hmeljarji, posebno starejši, sicer pomnijo precej skokov hmeljskih cen, dvigov in padcev, kot jih ne more beležiti nobena druga kultura. Razlike kot zadnja leta, pa menda še ne. Že vsled vojne itak zmanjšani in oslavljeni nasadi so bili po nekaterih pokrajinah in gotove vrste popolnoma uničeni vsled peronospore. Hmeljarji, kateri so bili tako srečni, da so imeli še lepo blago, so istega z lahkoto in za lepe denarce prodali. Ravno Savinjska dolina je bila tako srečna, da je imela vrsto, katera se je tudi peronospori ustavljala. Ni čuda, da so deloma vsled pretiranih, mnogokrat pretiranih poročil o milijonih, kateri se kar vsipljejo v Savinjsko dolino, deloma pa tudi vsled gospodarske krize, ki je bila takrat najhujša, želeli sotrpini iz drugih okrajev Slovenije pa tudi Bačke, doseči vsaj drobtinico tistega »bajnega« bogastva Savinjske doline in sicer na ta način, da nasadijo golding hmelj, ki je kazal veliko odpornost proti boleznem, in katerega druga domovina je postala ravno Savinjska dolina.

Posebno v letih 1926-27 je bil naval na sadeže naravnost velikanski. Prirojeno čuteč, da bodo z razširjanjem nasadov ter z večjo množino blaga na trgu padle tudi cene, so Savinjsčani ljubosumno čuvali svoje blago, spoštovali pa tudi dinarje, mnogokrat zadnji, katere so jim dajali za sadeže kmetje izven doline. Igrala se je ena najbolj žalostnih komedij zadnjih let — da so namreč najhujši kričači proti prodaji sadežev svoje najprvo in najdražje prodali. Še nam je v spominu, kako so romale cele vreče sadežev v Zalec, nazaj pa dinarčki, pozneje sadjevec in celo rum po stari navadi blago za blago; v tem slučaju mnogokrat eno kot drugo ničvredno.

In Hmeljarsko društvo?

Med tem, ko za vlade Pribičeviča

in Žerjava — prvi je bil minister pet let ali natančno 1737 dni — ko je ministroval in kmetoval mesar Pucelj, ko so se radičevi »seljaki« zibali pol-drugo leto po ministrskih stolčkih, v tistih najbolj za reorganizacijo in za zboljšanje primernih časov odbor našega Hmeljarskega društva ni imel nikakih želj in zahtev. Vsaj slišali nismo na skupščinah o tem, da so se storili kakšni koraki, stavile zahteve, poslale prošnje, niti besedice zabavljanja čez vlado, vse je bilo v najboljšem redu. Pa prešli so časi in minister za kmetijstvo je postal »klerikalec« Kulovec. Gospodje pri Hmeljarskem društvu so se sedaj naenkrat spomnili: Joj, kakšne so potrebe in zahteve hmeljarstva! Romala je takoj vloga v Beograd k temu, sicer po drugače ne ravno zaželjenemu ministru, polna raznih želj in zahtev. In med drugimi tudi zahteva po prepovedi izvoza sadežev iz Savinjske doline. Za vsakega neveščaka je jasno, da je bila ta zahteva neizpeljiva, zakaj vsak okraj ima kaj posebnega in če bi ta praksa obveljala, bi kmalu še celo hlače ne smeli nesti iz kraja v kraj! Zahteva pa je le dosegla svoj namen, zakaj že na prvi skupščini v marcu smo slišali zabavljanje, češ: Slovenci so v vladi, pa nam nočejo ustreči, poznajo nas samo pri davkih itd., kot da bi poslanci SLS bili odgovorni celo za vreme.

Bodimo pravični!

Mogoče gospodje s svojo vlogo niso imeli namena dobiti vzrok zabavljanja čez klerikalce. Recimo, da je bilo to plod dobre vere, storjeno v nepoučenosti in naglici. Tem slabše! Če so abderitje zahtevali svojčas plot okoli vasi, da bi sosedje ne čuli njihovega zvona, zato še Hmeljarsko društvo za Slovenijo ni bilo upravičeno, staviti sličnih zahtev neizpeljivih, katere le kažejo pomanjkanje vsakega držav-

nopravnega znanja. Kakšen utis naj dobijo srbski gospodarski krogi o — nas, če vidijo, da visokonapredni Slovenci stavijo zahteve, katere bi najbrže iz Macedonije ne bile mogoče. Kako naj nas ti krogi upoštevajo, kako sodijo po tem celi narod. In mi se še čudimo, če se nas v Beogradu ne uvažuje, če se nas smatra za malenkostne!

Je li bila mogoča prepoved izvoza sadežev? Da, in sicer s pripombo, da se zabrani razširjanje peronospore. V tem slučaju pa bi bila preprečena tudi ona kupčija za robo, sadeži za rum, kakor se je to godilo v Žalcu, in vagonskih pošiljatev v Bačko ne bi bilo. Marsikateri gromovnik pa bi ne zaslužil lepih tisočakov.

Pribijemo: Hmeljarsko društvo v Žalcu, katero za časa vlade Pribičeviča, Žerjava, Pucelja in Radiča ni imelo nobenih želj in zahtev glede izboljšanja hmeljarstva, takoj pa, ko je postal minister Kulovec, je porabilo hmeljske sadeže za hujskanje ter grajo proti njemu in to na način, ki je ogromno škodoval Hmeljarskemu društvu, osmešil hmeljarje sploh, — škodoval ugledu celega slovenskega naroda, predstavil nas Srbom kakor ljudi, ki otrokom slično zahtevajo ne mogoče stvari. Po tem nas sodijo, po tem ravnajo z nami!

Novo zalogo rožnih vencev

z zelo nizkimi cenami in v izredno lepi izdelavi je otvorila

TISKARNA SV. CIRILA V MARIBORU
predvsem za čas birmovanja in božjih pitev.

Cene so:

Leseni rožniverenci v raznih izdelavi D 7, —
Stekleni, Din 3, — do 7, —

Alabaster po Din 10, —

Slonokoščeni (posnemek) po Din 12, —

Slonokoščeni (pravi) od Din 18, — do Din 47, —

Kovinasti (alpaca) v šatuljah, v obliki obeaka po Din 12, — do Din 20, —

Kdor more, naj si ogleda zalogo in izbere primerno v prodajalni na Koroški cesti 5 ali Aleksandrovi cesti 6. Naročite tudi lahko po pošti!

svečano govorila za Kolomanom Šef, kakor jima je ta narekoval.

Komaj sta spregovorila zadnje besede, se obrne Šef na nju s pogledom, ki je kazal vso napetost in neko posebno tajnost. Velel jima je, da stopita bližje.

Z nekim strahom sta se temu odzvala. Šef je pokazal potrjima staršema na obraz njunega sina ter zašepetal:

»Vajin sin živi, poglejta, kako se mu rdeči lice, še nekaj časa moram tako ravnati in oživel bo.«

Z napetimi očmi sta gledala oba sinu v obraz, nič več se nista bala, zdelo se jima je zdaj, da je trenil s trepalnicami in zdajci, o čudo, ganile so se ustnice, saj ni zmota, čisto natančno sta to zapazila. Še nekaj časa se trudi Šef in glej, v tem trenutku dvigne mrtvi roko, ob enem počasno spregleda ter reče z rahlim glasom:

»Kje sem?«

»O moj sin,« vzklikneta starša, »pri nama si, o usmiljeni Bog, uslišal si naju, kaka sreča!«

Koloman Šef prime mrtveca za roke ter ga s pomočjo staršev dvigne z odra.

»Tako v postelj ž njim v drugo sobo, da o

vsem nič ne vidi, sicer se prestraši,« veli Šef napol glasno.

Rekši primejo vsi trije dozdevno mrtvega in ga odnesejo v bližnjo sobo, ga slečejo in položijo na postelj in se trudijo, da se je popolnoma zavedel.

Mati je zletela takoj v kuhinjo, da pripravi sinu po Šefovem navodilu toplo pijačo, le-ta pa se je sam trudil, da nudi bolniku vse udobnost, pri čemur mu je zvesto pomagala oče.

Od veselja vsa razburjena mati se ni mogla zdržati, da ne bi takoj začela praviti, kaj se je zgodilo z njenim sinom. Prvotno so domačini mislili, da se materi od žalosti blede; ko pa pogleda sosed Valentin, ki je mrliča oblekel, v sobo ter zapazi, da mrliča ni več na odru, je bil prepričan, da govori gospodinja resnico.

V tem stopi iz male sobe Koloman Šef in veli vstopim, naj se zadržijo mirno, kajti sin, ki se je prebudil, potrebuje popoln mir.

Strahoma so domačini gledali in se uklonili povelju, četudi težko, saj videli bi radi, ali je res mrtvi vstal.

In bila je resnica, Martin Lukašič se je popolnoma zavedel, z rahlim glasom je pravil, da je zaspal in se mu je zdelo, kakor bi potoval v

Socijalno vprašanje

spoznavaj in pomagaj rešiti! Zato si kupi dr. Jerajev knjižico: »Socijalno vprašanje« za Din 28,- v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru